№ 13. Treschdeen, 29. Merzâ. 1895.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihsern eelâ № 20, un H. Goltza kga weikalâ, Leelajâ eelâ № 3, Streckera namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku raksstu rindiņu; pahrtulkoschana ij šweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.

Maksâ, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Maksâ, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija:
Jelgawâ, H. Goltza kga weikalâ, Leelajâ eelâ № 3.

Redakzijas adrese:
Jelgawâ, Kangihsern eelâ № 21 B.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: H. Goltza kga weikalâ, Leelajâ eelâ № 3, „Latweeschu Awischu" ekspedizijâ. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes grahm. bodê, Jaunu-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36. — **Bauskâ:** Steina kga apteekâ un Ed. Drengera kga bodê. — **Talsôs:** J. Hirschmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga grahm. bodê. — **Wentspilî:** R. Antmana kga grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidofska kga un E. Baldriņa kga bodês. — **Saldû:** Fr. Kruhmiņa kga grahm. bodê.

74. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana kga grahmatu bodê, Wehwern eelâ № 6; J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Treij'a kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Wezaki un behrni.

Wezakeem — behrnu audsinatajeem — daudz wairak ruhpju, puhlinu un usdewumu, nekâ teem, kam behrnu naw. Wineem ir daudz usdewumu, — tomehr pats pirmais un pats swehtakais no wiseem ir — audsinaschana. Audsinaschana sawâ ihstajâ nosihmê aisnem wisu zilweku, t. i. gan meesigâ, gan garigâ sinâ. Ta winu mahza — isturetees pascham pret sewi, saweem tuwakeem un pret sawu Deewu. Labi audsinat, ir laimigu darit. Nelaimigs tas, kam truhzis labas audsinaschanas. — Zik daudz, daudz atstahjuschi behrneem tee nabadsigee wezaki, kas winus labi audsinaja! Tee winus raidija pasaulê, kaut gan bes selta un sudraba, ar ne-ussweramеem dahrgumeem un nenopehrkamahm mantahm. Kas ir turpreti wisa manta bes tiklibas, bes zilweku mihlestibas, bes tizibas? Ko palihdz wisi dahrgumi, ja zilweks meesigi un garigi ir newesels! Waj nedabujam gandrihs waj katru deenu dsirdet un peeredset, ka, ko tehwu tehwi krahjuschi, palaidnigais dehls isputina daschôs gadôs? — Un nu tahlak! Strahdat, tahds dehls naw mahzijees, nemahk un negrib. Waj nu ko brihnitees, ka tas nogrimst wehl dsiłaki, waj padara pats sawai dsihwibai galu?! — Waj naw mahtes atsinuschas, ka winas paschas un daudzreis weenigi winas pee sawu behrnu posta wainigas?! Waj nemahza ikdeeniba, ka wezaki behrneem ne ween neleek, bet pat nekauj strahdat, — weenkahrt tapehz, ka tee preeksch darba pa smalku, un otrkahrt, ka teem jau nekad ari newaijadseschot strahdat, jo wezakeem jau daudz mantas?! Bet zik ruhkti un nepatihkami daschu labu reis tahdas audsinaschanas augli! — Wezaki, schee leelee, ne-atlihdsinamee labdari, zik weegli tee war ari palikt par sawu behrnu leelakajeem laundareem! Behrnu nahkotne, laime un posts, — tas stahw wezaku rokâs, par to nolemj audsinaschana. Neluhkojotees uz wisu to, wezaki scho sawu swehto, wineem no pascha Deewa ustizeto usdewumu łoti maz eewehro. Ja, pa leelakai daļai mehdz skatitees uz audsinaschanu, tâ sakot, tikai ar weenu azi. No wisa ta tad ari zelahs daudz łaunumu — sewischki audsinajameem, bet ari audsinatajeem paschеem. No ka tas nahkahs, ka behrni, isauguschi, sawus wezakus wairs nemihlê jeb, pareisaki sakot, nekad naw mihlejuschi? Kam waina, ka wezakeem wezuma deenâs ja-eet ubagot, kaut gan behrneem maises ne buht netruhkst? No ka tas zelahs, ka wezakeem japaness no behrneem wehlak tik daudz pahrestibu? Kapehz behrni pret wezakeem daudzreis tik łauni, tik nepateizigi? Kur meklejams zehlonis parunas pateesibai: 1 tehws ustura 7 dehlus, bet schee nespehj usturet 1 tehwu? — Teescham — audsinaschanâ! — Par ko wezakeem jazeesch, par ko tee ruhkti raudzu suhdsahs, par ko tee behrnus pat nolahd, — pee wisa ta sewischki wainigi — audsinataji, un pirmajâ weetâ tê stahw wezaki.

No audsinataja, kâ redsam, daudz ko war prasit un ari ir japrasa. Par to uz preekschu. Sekoscho rindiņu noluhks ir, pirmkahrt aisrahdit behrnu, kâ ari wisas familijas behdigo stahwokli tur, kur naw audsinaschanas, un otrkahrt aisrahdit wezakeem, ka wini paschi pee tam wainigi, ka behrni naw labi.

Atminos reis lasijis par kahdu Eiropeeschu pulzinu, kuri darischanu dehł, usturejahs weenâ no Bengaleeschu pilsehtahm. Kahdâ swehtku deenâ tee sahka wisi saki usdsihwot. Wisi tê smehjahs un treeza, ehda gahrdakos ehdeenus, un lai jautriba tik drihz nebeigtos, tad bija ari par musiku un kreetneem dsehreeneem gahdats. Wiseem bija ihsta preeku deena! Kristigais pulzinsch ne buht nelikahs trauzetees no breesmigajeem skateem, kas notikahs aiz winu durwim. Bruhnee eedsihwotaji zeeta wisbreesmigako badu. Bareem tee streipuloja uz preeka weetu, pahrleezinati, tê atrast schehlastibu, — bet welti! Newecns negribeja nelaimigajeem palihdset. Nespehkâ nelaimigee bada zeeteji turpat nokrita un islaida garu. — Schini gadijumâ tika reis daudz par to runats, kâ gan tas nahkahs, ka juhtigais Eiropeetis pahrmaina sawu lihdzeetibu tahdâ meschonigâ nejuhtelibâ, tiklihdz kâ karstâ Riht-Indija top par wina dsihwes weetu?

Zehlonis naw ne buht tik gruhti atrodams. Klimats un seme ir pawisam newainigi. Kâ ne reti łaunumu zehlonis meklejams aissprеedumôs, tâ tas ari schini reisâ. Ja tautâ aiz aissprеedumeem nodibinajuschees eeskati, ka sinama zilweku schkira nedrihkst, nespehj baudit wispahrigas zilwezes teesibas, ja schi zilweku schkira nolemta kalposchanai, wehrdsibai, — tad katra zita zilweka juschana un sirds ihsâ laikâ pret wineem tâ apzeetinajahs, ka tas ar parastu weenaldsibu war noskatitees tahdu nelaimigu asarâs, waimanâs un mokâs. Semês, kuras usmeklejam tikai selta un mantas dehł, ir aiz nezilwezigeem aissprеedumeem semju eedsihwotajeem atrautas ne ween zilwezes teesibas, bet Eiropeetis eeskata ari par pareisu, winus daschnedaschadi kalpinat un ar wineem tihri nezilwezigi apeetees. Sinamos aissprеedumus Eiropeetis sahk ee-elpot, tiklihdz tas atstahj kugi, un winu eespaids ir drihz ween juhtams. Buhtu weegli atrast wehl daudz peemehru par nejuschanu pret sinamu zilweku schkiru, — daudz gadu-simteenu un daudz semju sina par to plaschi stahstit. Bet kam to, ja mums peemehru tèpat tuwumâ deewsgan! Mehs dsihwojam mehrenajâ semes strehkî, un daschi no mums jau kopsch gadeem tik juhteligi, ka teem aiz juhtelibas schehl, blusai pa-ihsinat winas preeka pilno gaitu. Bet pee wisa ta ari pee mums aissprеedumi tik tahku, ka sinama zilweku schkira nolemta pilnigai wehrdsibai, ka winas kalpinatajeem atlauta piluniga wara, ar nelaimigajeem rihkotees pehz paschu patikschanas.

Kâ Româ zitreis pirmos kristigos sodija par wiseem notikuscheem łaunumeem, tâpat pee mums minetai zilweku schkirai leek sajust wisas tahs nepatikschanas, kas winas waldoneem sagatawotas paschu mahjâs un paschu starpâ, pee kam newainigajeem naw pat teesibas, par to schehlotees. Weesibâs tos beeschi nostahda par apsmeeklu; winus soda ar rihksti, bez ka buhtu ko noseeguschees; daudzreis winus pamasam nomoza lihdz nahwei. Un par to wisu tee nedrihkst suhdsetees, un leelakâ daļa winu juhteligo lihdzilweku dsird winu waimanas, redz winu mozischanu, bez ka pee tam atrastu kaut ko nepareisu un nekreetnu.

Schee spaideem un spihdsinaschanai nolemtee zilweki ir behrni, un winu spaiditaji — winu wezaki. Pahrestibas, kuras behrneem japaness, ir pa daudz leelas, — tomehr pee wisa ta ir muhsu pa-audze ar tahdeem skateem jau tâ apradusi, ka łauschu leelakâ daļa itin weenaldsigi noskatahs, ka pat newainigako behrnu welti soda; aukstî wini usklausahs behrnu waimanas un seko ar tahdu pat weenaldsibu masam behrna sahrzinam, kursch weenigi warbuht zaur wezaku wainu teek nests uz kapsehtu, — un ne prahtâ scheem łautineem nenahk, ka schê noteek netaisniba, noseegums.

Daudz behrneem weseliba eet bojâ zaur wezaku wainu jau paschôs pirmajôs dsihwibas gadôs. Zaur netikumeem sabojato wezaku weselibu manto zaur asinim ari newainigais behrns, — bet pa leelakai daļai wezaku aissprеedumi, weeglprahtiba un palaischanahs pee behrnu laitehm wainigi. Tapehz domaju, ka ar pilnu teesibu drihkstu sazit (bez ka leetas ihsto stahwokli buhtu pahrspihlejis), ka pat wismeschonigakajâ laupitaju peklê naw tik daudz kroplu un aklu wehrgu, nekâ kahdâ wideji eekahrtotâ pilsehtâ bahlu un slimigu, kuri weenigi warbuht zaur wezaku wainu tahdi tapuschi, kahdi tee ir. Wiswairak leetatee lihdsekli behrnu weselibas kopschanai ir tik aplami un dsihwibai tik kaitigi, ka es atkal nesaku pa daudz, ja saku, ka leelais behrnu pulks, kuri katru gadu mirst, kriht wezaku aissprеedumeem par upuri!

Sodi, kurus schee masee, ne-aisstahwetee un nespehzigee radijumi katru deenu iszeesch, ir zaurmehram gandrihs wisi nepelniti. Kaut gan to łoti maz, kas sawus behrnus neschehligi sit un dausa, tad tomehr jasaka: pateescham pelnijuschi wisas schihs pahrmahzischanas tikai retee behrni. Behrni zeesch daudz, daudz reisu netaisnibu, — katrs rihkstes siteens, ko behrus dabon nepelnijis, ir leela pahrestiba.

Paluhkojatees dsihwê, — tad redsesseet, kas behrneem wiss naw japazeesch!

Tê redseet mahti, kuŗa sawahm draudsenehm bahrgi apsuhdz sawu masajo pulzinu, nokrahsodama paschahm negehligi spilgtakajahm krahsahm winu stuhrgalwibu, slinkumu, nekahrtibu, negantibu u. t. t. Un luhk, tur kahds tehws, nostahjees sawa astonu gadu wezâ dehlina preekschâ, tura tam garu garo soda sprediki, isgahsdams wisus ruhktakos pahrmetumus un nekreetnako lamaschanos, — un atkal zits soda sawu behrnu tapehz, ka domajahs pee ta baschas palaidnibas nomanijis. Bet, draugi, kâ buhtu, ja juhs wisas eewehrotahs palaidnibas paschi saweem behrneem buhtu eemahzijuschi? Waj nebuhtu łoti aplam, winus par to tad tâ sodit? Waj ir pareisi, ka juhs sawus behrnus sodeet par teem nedarbeem, ko paschi teem ik deenas usziihtigi mahzijaht? Waj tee nedabon sodu weenigi juhsu dehł? Waj ne par to, ka juhsu mahzibas labi eegaumejuschi? — Juhs saziseet: tas jau buhtu no muhsu (audsinataju) puses teescham breesmigi, un tomehr tas tâ ir un noteek katru deenu! Eesahkums un zehlonis wiseem behrnu netikumeem, łaunumeem un kluhdahm meklejams pa leelakai daļai pee tehwa waj mahtes, waj pee abeem. Tas skan bahrgi, tas ir nepatihkami dsirdet, — bet ir un paleek dsihwa pateesiba!

Zilweki dsimdê sew pascheem lihdsigus behrnus. Smadsenes un lozekłus, meesas un asinis behrns manto no wezakeem. Ja wezaki ir meesigi un garigi slimi, tad schihs kaites pahreet ari winu pehznahzejôs. Pakrischana sinameem netikumeem, newaldams niknums, stuhrgalwiba, patwaldiba, nosmahdejamas kaislibas, kâ ari muhschiga sa-ihgschana un mukkiba, no ka behrni drihz scho, drihz to jau no schuhpula panem lihdsi, — ir tehwa waj mahtes peedawas.

(Turpmak beigums.)

No ahrsemehm.

Wahzija. Wisswarigakais notikums, kas no wiseem Wahzijas laikraksteem un no wisas tautas isgahjuschâ nedelâ tizis pahrspreests, bija firsta Bismarka 80. dsimuma deenas swineschana. Keisars lihdz ar wiseem ziteem Wahzijas walstju waldineekeem un wisa tauta tahdâ mehrâ un ar tahdahm godinaschanahm peedalijahs pee scheem swehtkeem, ka tos pilnâ wahrda nosihmê war nosaukt par wispahrigeem tautas swehtkeem. Wisus augstos kungus un wisas eestahdes, kas tam laimes wehlejuschi un neskaitamâs weetâs swehtkus isrihkojuschi, pee wahrda saukt, mums, sinams, naw eespehjams. Tambehł tikai schê peeminam, ka 3000 lihdz 4000 studentu aisbraukuschi uz Friedrichsruhi, eekams ziti, kas palika augstskolu pilsehtâs, tur noturejuschi komersus. Tai paschâ

Paspahrnê.

Pehrles preeksch jauneem un wezeem.

(Beigums.)

8.

Ursule jeb seewa pehz preekschraksta.

Labi preekschraksti ween neko nedara; waijaga ari laba prahta, kas tos ispilda. — Jaunam seewas wihram eekrita prahtâ, sawai seewinai dot preekschrakstus, lai saimneeziba wisâs leetâs un weetâs eetu uz raksta un ne wis juku jukahm. Lai seewina schos preekschrakstus nepeemirstu, winsch tos kâ likumus sarakstija leelâ grahmatâ, apaksch schahda wirsraksta: „Ursule jeb seewa pehz preekschraksta". — Seewai tas zeeti peekodinaja, preekschrakstus uz mata ispildit. Seewa, meeru mihledama un sawam dihwainam wihram istikt gribedama, stingri ween turejahs pehz wihra preekschraksta: pehz ta apgulahs un uszehlahs; pehz ta putru wahrija un behrnus aukleja; pehz ta istabu slauzija un lopus apkopa.

Wihram tas patika, un tee, kâ Schihdi pee burta turedamees, saderigi dsihwoja. Ap to laiku gadijahs, ka apkaiminôs gada-tirgus tika noturets. Wihrs ar sawu seewinu Ursuli ari gahja patirgotees; jo bija swehtdeena. Tirgû tee ar labeem draugeem un radineem satikahs, un nu weens otru pazeenaja un pawitoja ar kahdu alus malzinu, snabiti un wegiti. Wihrinsch pahri glahsites pahr mehru eedsehra un no tam gluschi apkurba. Wakarâ tee abi, dudinadami, gahja uz mahjahm. Preekschâ bija masa upite jeb murdsenis, pahr kuru weda schaura laipina. Wihrinsch uz laipas streipuloja un tâ — plunksch! — uhdenî eekrita. Uhdens tam gahja mutê, un tas, burbułodams, brehza, lai seewa to welkot ahrâ, — bet Ursule to nedarija; ta gahja projam, sazidama: „Pagaidi, wihrin', pagaidi! Eeschu skatitees preekschrakstâ, waj tur stahw, ka man tewi buhs wilkt no uhdena."

To teikusi, ta lehnam tschahpaja uz preekschu. Wihrs, no uhdena iskuhlees, to panahza, un mahjâs tizis, tas nehma preekschrakstu rulli un tuhlit eesweeda uguni, sazidams: „Seewin', dari pati no sewis, ko tu domâ labu esam."

Tas bija prahtigi darits. Tee jo projam saderigi dsihwoja; jo ikweens to darija, ko abeem par labu atrada.

Labakais zilweks.

Uz leelzeła es winu satiku. Pehz sawa amata winsch bija dsirnawneeku sellis, — bija mass no auguma, ustuhzis; winam bija sirmi mati un pelekas, nepatihkami mirdsoschas azis, un wina deguns bija sarkans, masahm puhtitehm kâ apsehts. Nebuhtu winu turejis par labako zilweku, ja tas man pats nebuhtu sazijis, ka winsch tas esot. Sahkahm abi sarunatees. Pee tam bija arweenu wina treschais wahrds: „Redseet, es esmu labakais zilweks wirs Deewa pasaules, — labaka zilweka juhs wairs ne-atradiseet. To gribetu labpraht redset, kas no manis waretu ko łauna sazit! Ja, redseet, es esmu labakais zilweks, — bet kad es saskaistos, tad es wairs nemaz ne-esmu zilweks, un es łoti drihz saskaistos, — un tad man ir ween'alga, waj es kahdu sadausu par kropli. Bet zitadi es esmu labakais zilweks, — juhs to man droschi ween wareet tizet!"

Waj mehs ari esam sawâ muhschâ satikuschi tahdus „labakos zilwekus"? — Waj schis labakais zilweks pat naw mums tuws radineeks? — Esmu lihdz schim daudz schi labakâ zilweka brahlenu sastapis; wina gimene ir łoti leela, — jo schihs gimenes lozekli atrodami wisâs łauschu kahrtâs.

Deewam buhs wairak klausit, nekâ zilwekeem.

Grahfs Kristaps von Pfeils, Fridrika Leelâ ministeris, bija ihsti deewabihjigs wihrs. Winsch ir atstahjis leelu pulku garigu dseesmu, — starp tahm to jauko laulibas kahrtas dseesmu: „Ak swehtigs nams, kur Tew' usnem par weesi, Tu ihstais dwehsles draugs, Kungs Jesu Krist'!" — Grahfs mehdsa katru riht' wisu pirms nodarbotees ar sawu Deewu. Winsch tad lasija kahdu nodaļu swehtôs rakstôs un runaja ar To, kursch tur ar winu bija runajis. Neweens winu nedrihksteja pee tam trauzet. Nu reis schajâ agrajâ rihtas stundâ atnahza Fridrikis Leelais, lai ar sawu ministeri drusku sarunatos. Grahfa sulainis sahkumâ nesinaja, kas tam buhtu darams, un waj winsch schajâ reisâ nedrihkstetu pahrkahpt sawa kunga pawehli. Bet beidsot winsch kehninam sazija itin walsirdigi, ka ministeris luhdsot Deewu un tambehł paschulaik' neesot runajams. Wezais Frizis — kâ łaudis mehdsa saukt Fridriki Leelo — atbildeja meerigi: „Gaidischu." — Grahfs drihz atnahza, apsweizinaja kehninu godbihjigi un sazija: „Atwainojeet mani, majestet'! Man bija paschulaik' sarunа ar wisu kehninu Kehninu!"

Peederiga atbilde.

Nostahsta par kahdu kuga kapteini, kursch tika stahdits preekschâ Sendwitschu salu kehninam, un kas nesinaja neka labaka, ko darit, nekâ leelitees ar sawu netizibu. Beidsot winsch sazija uz kehninu: misionari wisi esot leekuli, un kristigai tizibai — wahrdu sakot — ne-esot it nekahdas wehrtibas. — Kehninsch usklausijahs it meerigi, un kad kapteinis bija isrunajees, winsch peepeschi prasija: „Waj juhs neredseet, kapteina kungs, ka juhsu ehna kriht uz mani?" — „Ja, redsu gan," kapteinis atbildeja, „bet kas ta par wainu?" — „Nu," kehninsch sazija, „kad mehs buhtum wehl pagani, tad juhs jau ar pahrschkeltu galwu guletu pee manahm kahjahm; jo katrs, kursch eedroschinajahs ar sawu ehnu tikai drusku aiskahrt kehninu, tapa bez schehlastibas nonahwets. Tagad tas ir zitadi, tambehł ka esam kristigi zilweki." — Kapteina kungs wairs ne-eedroschinajahs, ar sawu netizibu plahtitees kehnina preekschâ.

Daschu tautu isglihtibas mehrs.

Spahnijâ ir tahdu, kas nemahk nei lasit, nei rakstit, 63 prozentes, Italijâ — 48 proz., Franzijâ un Beigijâ — 45 proz., Ungarijâ — 43 proz., Austrijâ — 39 proz., Ihrijâ — 21 proz., Anglijâ — 13 proz., Hollandijâ — 10 proz., Seemel-Amerikas Sabeedrotâs walstis (balto eedsihwotaju) — 8 proz., Skotijâ — 7 proz., Schweizijâ — 2,5 proz., Wahzijâ — 1 proz. — Sweedrijâ, Dahnijâ, Bawarijâ, Badenê un Wirtembergâ naw neweena pee-auguscha zilweka, kursch nemahk lasit un rakstit.

Drostalas.

1. Laimê ranga tawas wainas pahrwehrst par labumeem, nelaimê — tawus labumus pahrwehrst par wainahm.

2. Ja no seewahm pagehreet klusuzeeschanu, tad eseet tahs pakuhdinajuschi uz runaschanu.

3. Gekis nedara to nekad, ko saka, gudrais nesaka to nekad, ko dara.

4. Pascha nelaimi un sweschu laimi tura arweenu par ihstu, par pateesu. *a.*

deenâ 5000 Hamburgeeschu ar begoschahm lahpahm dewahs pee gawilneeka, kas wisas laimes wehletaju deputazijas jo spirgti sanehma un uf winu runahm jo eewehrojameem wahrdeem atbildeja. Peesuhtito dahwanu skaits ir tik leels, ka weseli nami ar tahm tikuschi pildîti; tiklab weenkahrschi kaudis un behrni, kà ari augsti kungi bija peesuhtijuschi wisadas leetas: tahdas, kas maksâ 20 tuhkst. rubku, un tahdas, ko kahdas seewinas ar paschu rokahm, bet ar mihku prahtu bija isstrahdajuschas.

Belgija. Renè pilsehtâ sozialdemokrati strahdneekus usmuſinajuschi pret waldibu un sazehluschi deewsgan nopeetnus nemeerus, tà ka daschi no polizejas tikuschi nonahweti waj gruhti eewainoti.

Anglija. Anglijai Indijâ weenumehr deewsgan gruhtas kibeles ar eedsimtajeem. Tagad tai nu atkal reis ar kahdu tahdu masu tautu uf Indijas robeschahm sadurschanahs bijusi, kas tai ne buht naw nepatihkama, bet ir itin pa prahtam, tamdehl ka zaur to eemesls radees, scho nahburgu semiti eekarot un ar sawu Indijas koloniju walsti saweenot. Schi masâ semite ir Tschipala, kur kahdi Angku saldati un wirsneeki no eedsimtajeem tikuschi nonahweti. Angku waldiba tur tamdehl tagad 24 tuhkst. saldatu aissuhtijusi, lai tee waldineeku aisdsihtu projam un wisu semi eekarotu.

Spahnija. Jaunajam ministeru presidentam Kanowasam jau nepatihkama sadurschanahs bijusi ar pascha partijas lozekleem. — Waldiba nolehmusi, uf Kubas salu aissuhtit 20 tuhkst. saldatu pret dumpineekeem, kureem lihds schim isdewees turenes kara spehkus uswaret.

Italija. Suhdsiba pret zitreisejo ministeru presidentu Dschiolitti pamatojahs uf 15 punktehm, kuru starpâ ari apmeloschana, priwatwehstuku sahdsiba un ministera waras pahrkahpschana minetas.

Riht-Asija. Japana gan peenehmusi Kihnas luhgumu, uf kahdahm nedekahm apturet sawus kara spehkus un teem aisleegt, sawu uswaras zeku turpinat. Tomehr, kà leekahs, Kihneeschu kara spehki wehl naw dabujuschi sinu par kara apturreschanu, waj to ari negrib eewehrot. Tambehl daschâs weetâs, kà Mandschurijâ un zitur, daschas asinainas sadurschanahs wehl notikuschas. — No Japaneeschu slepkawas eewainotais wihze-kehninsch un suhtnis Li-Hung-Tschangs esot wahrigi slims. Lode arweenu wehl naw tikusi atrasta.

No eekschsemehm.

No Pehterburgas sino „Rig. Tageblattei", ka par eekschleetu ministera palihgu, Sipjagina weetâ, kursch isredsets par luhgumrakstu kanzelejas pahrwaldneeku, isredsets schihs ministerijas semstwu nodalas preekschneeks, ihstenais walsts-padomneeks Stischinskijs.

Dselszeku leetâs sino, ka dselszeku waldehm tikschot aisleegts, peenemt tahdas personas dselszeku deenestâ, kuras wezakas par 40 gadeem un wehl naw bijuschas dselszeku deenestâ. Tàpat aisleegschot peenemt tahdus, kas jaunaki nekà 21 gadu.

Tautas apgaismoschanas ministerijâ eezelta ihpascha komisija, kuras usdewums, sawahkt un sistematiski sakahrtot sinas par wiseem mahzibu sareem, lai Nowgorodas isstahdê waretu dot pehz eespehjas skaidru bildi par Kreewijas skolas buhschanu. Starp zitu buhschot isstahditi widejo skolu skolenu mahju rakstu darbi un no katras puisenu un meitenu gimnasijas klases weena skolena burtniza.

Semneeku agrarbankas darbibas isplatischana Baltijas gubernâs, kà „Pehterb. List." sino, esot galigi nolemta, un proti tajâ noluhkâ, lai semneeku nomalas semes pahrdoschanu paweizinatu. Bankas nodalas buhschot Rihgâ un Rehwalê.

Tirdsneezibas ostu eetaisischanas komiteja nolehmusi, ka preeksch Leepajas ostas apgahdajams ledus lausejs twaikonis. Zeku ministeris schahda twaikona apstelleschanu jau apstiprinajis.

No Wilnas sino, ka turenes gubernas muischneeziba nolehmusi, dot 18 tuhkst. rubku semkopibas un amatneezibas skolas dibinaschanai Wilnâ.

Widseme.

No Rihgas. (Esuhtits). Influënza, kas pa seemu tà pareti weenam otram usbruka, tagad muhs leelisku spaida. Daschâs leelâs familijâs naw neweena wesela zilweka. Weikalôs daschu reis peenahk tà, ka gandrihs jaslehds weikals zeeti, jo wiss personals slims ar influënzu. Bes tam schi slimiba schogad ne buht naw tik weegla, newainiga, kahda ta parahdijusees zitôs gadôs. Daudz personu miruschas taisni ar influënzu; wehl wairakas dabon influënzai blakus kahdu zitu kaiti, par peem. plauschu slimibu, un nahwei jauns upuris rokâ. Tihri jabrihnahs, kahdahm wisadahm slimibahm influënza nesagatawo zeku! Slimigeem, sewischki kruhschu slimeem, influënzu dabujuscheem, koti, koti jasargahs. — Gruhtee laiki, par kureem lauzineeki waid, un to dara ar pilnu teesibu, Rihgâ naw tik bahrgi juhtami, — sinams, isnemot tos, kam naw darba, un tahdu strahdneeku, kà katrâ leelâ pilsehtâ, ari Rihgâ naw masuma. Tomehr ahrkahrteji nekas naw gadijees, kas tahdu strahdneeku skaitu, kam naw darba, pawairotu. Fabrikas wisas, ar itin sihkeem isnehmumeem, pilnâ darbâ. Un tas nosihmè daudz! Maisite, sinams, ari lehta, sewischki ja strahdneekam telpas atkauj, pascham maisi zept; jo ihpaschi baltmaise, lai milti zik lehti, pee maisneekeem tomehr arweenu ir zeetâ zenâ. Talab ari maisneeku un tamlihds meesneeku meisteri tee weenigee, kuri, ja weikals zik nezik eet, eedsihwojahs naudâ un zeł namus. — Uskup'tschi Rihgas pahrtikas tirgôs dabon arweenu wairak pahrswaru. Muhsu tirgus walde gan schos sweesta un zitu pretschu wiltotajus tramba, bet no otras puses tee atkal leelisku teek pabalstiti zaur to, ka lauzineekam neespehjams, pascham tirgû sawu prezi pahrdot. Kà sinams, uf tirgus ir stingri schkirtas nodalas, — saws sweesta tirgus, saws miltu-, kartufeku- un gakas tirgus. Katru weenu prezi drihkst pahrdot tikai weenâ apgabalâ. Ko lai nu dara lauzineeks, kam pahris podu sweesta warbuht blakus miltu wesumam. Uf sweesta tirgus winsch sawus miltus nedrihkst nemt lihdsa. Pee wisa ta wehl peenahzis jaunais preekschrakstis, ka uf tirgus sirgs ja-isjuhds. Nu isnahk, ka lauzineekam, ja winam tikai diwas prezes wesumâ, waijaga bes pascha wisu mas wehl diwu zilweku lihdsa, — weena, kas stahw pee milteem uf miltu tirgus, otra, kas stahw uf sweesta tirgus, un treschajam ja-eet ar sirgu uf mahjweetu. Bes tam pee sweesta — pateesibâ — waijaga wehl otra zilweka, kas eet sweestu swehrt. Tà tad lauzineeks, ja nesagadahs wairak ustizamu kaiminu kopâ, padots uskuptschu warai tà, kà nekad; jo tahdu baru zilweku, kahds tè apsihmets, neweens newar nemt lihdsa. Waj tur kahds brihnums, ka uf tirgus laba sweesta nama mahtes ir nemehginameklet! — Muhsu daudsejahm strahdneeku palihdsibas beedribahm schim brihscham generalsapultschu laikmets. Sapulzes strahdneeku beedribâs pa laikam mehds buht stipri trokschnainas. Preekschneezibas lozekkus, ko weenu gadu ar usslawahm eezel amatâ, otrâ gadâ atkal ne reti ar kleegschanu no amata nomet. Leelajahm palihdsibas beedribahm, kur beedru tuhkstoscheem, waijaga, protams, deewsgan mahzitu un pee tam stingri godiga karaktera zilweku preekschgalâ. Bet starp strahdneekeem tahdu daudz naw, — turpretim leels pulks ir tahdu, kam pirksti neesin neef, lai tiktu amatâ, kas deewsgan labi teek algots, un kas bes tam dod — wairak waj masak — blakus-eenehmumus. Schahdi amatu kandidati nu denunzè katru — ari to gudrako un kreetnako beedribas amata wihru, lai tikai zeltos jukas, lai nahktu jauni amatâ, kur warbuht ari winam kahds amatelis gaditos. Atgadahs, ka tahdi ari eekluhst amatâ, kad ari turahs tikai mas mehneschu. Bet ar sawu denunzeschanu schee amatu medineeki panahk to, ka kreetnakee, spehjigakee spehki arweenu wairak un wairak beedribas dsihwei greesch muguru. Daschs labs, kas senak silti zentahs beedribas stahwokli un labo slawu wairot, kas waretu, kà beedribas preekschneeks waj zits, beedribai kalpot par swehtibu un usplaukschanu, pawisam beedribai greesis muguru, saruhktinats zaur aplamahm kildahm un neprahtigeem usbrukumeem. Tà tad daschai beedribai ar sahpehm jaredz, ka tai naw peeteekoschi labu kandidatu uf preekschneeka amatu. — Beidzamâ laikâ scheit wairakas slepkawibas notikuschas. Sestdeen, 11. Merza wakarâ, ap weenu un to paschu stundu diwi zilweki nogalinati, — weens leelajâ Maskawas eelâ, otrs tai paschâ apgabalâ aiſ Jahna wahrteem. Abi nokautee strahdajuschi koku fabrikâs. Pirmdeen atkal atradâ Brunineeku eelâ nokautu seewu, paschas dsihwokli. Wisas schihs slepkawibas notikuschas Maskawas Ahrrigâ. — Mums Rihgas Latweescheem tagad trihs Latweeschu teateri, un daschu reis tschetri ar tik pat daudz „direktoreem": P. Osolinsch Latweeschu teateri; Jurjahnu Andrejs Wahzu amatneezibas beedribâ, no kura daschi — nesinu, waj tihschi, waj netihschi — saka, ka tas esot musikis Jurjahnu Andrejs pee musikas angstskolas Charkowâ; M. Stinus Ulejâ; bes tam wehl kahds Lejas-Kruhminsch Zeribas beedribâ, Jonatanâ un kur ne buht. Ka ne tikai P. Osolinam, bet ari wiseem ziteem ir katram sawa „trupa", sawi „spehki", tas pats par sewi saprotams. Schee „spehki" nu ne reti ismehginajahs ahrpus Rihgas uf sawu roku, laisdami kaut ko ne buht wałâ lauku beedribâs un winu skatuwês, kur usdodahs par „Rihgas akteereem". Kahdas sugas schee „Rihgas akteeri" daschu reis ir, par to tè tikai weenu peemehru peewedischu: Kahds schahds „spehks" nokukahs no kahdas pawisam neisdewuschahs israhdes eeksch Z., kur publika schos spehkus noswilpusi no skatuwes, zik ko tee parahdijuschees, — nokukahs, pawadits no jaunkundsites aktrises, uf L., kur weesnizâ, otrâ stahwâ, branga skatuwe, branga sahle. Ziteem „spehkeem" no Z. peedsihwojumeem, kur mahkslineeki pat ne ar kasi nedabujuschi tikt sausumâ, duhscha tà saplakusi, ka aislaiduschees tuhlit uf Rihgu. Bet schis sinamais nonahzis uf L. un tuhlit sahzis solus spert jaunai israhdei, pee tam likdamees no weesu saimneeka, kopâ ar jaunkundsiti-pawadoni, labi, jo labi apkalpotees. Treschâ deenâ saimneeks tà blakus peebildis kaut ko par samaksu, bet akteerim „spehkam" wehl bijis waijadsigs iseet teatera darischanâs, kalab gribejis, pahrnahkdams, samaksat. Tà ka jaunkundsite-aktrise palikusi meerigi sawâ nummurâ, tad neweens par to nebrihnijees, ka winas pawadonis iseet, un ari L. weesnizneeks nè. Bet tas, kas eeksch L. wairs azu nerahdija, bija muhsu „Rihgas akteeris". Winsch gluschi weenkahrschi nosokojis uf L. stanziju un sehgelejis ar nahkoscho wilzeenu uf Rihgu, pamesdams aktrisi L. weesnizâ kihlahm. No eesahkuma nedz weesnizneeks, nedz jaunkundsite nebija gribejuschi saprast, ka winas kawaleeris „spehks" tik prasti uswedisees, bet wehl otrâ rihtâ gaidijusi, to pahrnahkam, jo winu laipnais zilweks tur bija pametis gluschi bes grafscha naudas. Bet weesnizneeks, leetas ihsto sakaru saprasdams un daiko kihlu negribedams wehl ilgaki uf sawu rehkinumu barot, eedewis eekihlatai naudu preeksch biletes lihdz Rihgai un tad laidis kihlu swabadu.

Patarneeks.

Rihgas mahzibas apgabala kurators, slepenpadomneeks N. A. Lawrowskijs, kà „Rischk. Westn." sino, eezelts par Pehterburgas uniwersitetes wehstures-filologijas fakultetes eksaminazijas komisijas preekschneeku.

No Smiltenes. Widsemes gubernatora kungs atlahwis grahmattirgotajam Jahnim Dsirkalim Smiltenê eerihkot rokas presi aisschu, rehkinumu, wisitkahrschu un zitu sihkaku drukas darbu isgatawoschanai. „W. G. A."

No Walkas aprinka. (Esuhtits). Wehlâ wakarâ kahds Kaweres semneeks brauza no Walkas uf mahjahm; ragawâs bija daschadi eepirkumi, un ari sahrks, ko no galdneeka bija pirzis. Kahdu wersti no pilsehtas nobraukuscham meschinâ, winam usbruhk diwi sawadi tehwini. Semneekam naudu atnehmuschi un to kreetni ar siteeneem pazeenajuschi, tee eeleek winu sahrkâ, to aistaisa, peesleen stahwus pee koka un peeseen ar striki, tà ka mozeklim galwa atrodahs uf semi un kahjas uf augschu; jo rasbaineeki domaja, ka semneeks islaidihs dsihwibu. Pehz tam paschi tad sehschahs semneeka sirgâ un brauz tahłak. Bet, par laimi, gadijahs uradnikam par scho paschu zeku braukt, kursch, sahrku eeraudsidams, pee-eet klaht, pahrgreesch striki un attaisa sahrku, kur semneeks guleja pagihbis, gluschi silu gihmi, un asinis tam nahza pa muti. Uradniks mehginaja nelaimigo atdsihwinat, kas tam ari isdewahs. Tad tas ar semneeku dsinahs laupitajeem pakal, kurus ari isdewahs, 3 werstis no pilsehtas, Tamberu krogâ panahkt, kur laupitaji domaja droschi esam, — bet tee bija wihluschees. Tos tuhlit apzeetinaja un nosuhtija uf Walku. P. P—lk.

Walkas aprinka Ates muischas ihpaschneezei v. Gutzeit, kà „Widz. Gub. Awise" sino, atkauts noturet gada-tirgus 10. Aprili un 7. Septemberi.

Kurseme.

* **Pahrgrosibas amatôs.** Kuldigas aprinka semneeku leetu komisars, kambarjunkurs, galma-padomneeks, grahfs Pahlens, eezelts par Kursemes gubernas semneeku leetu teesas pastahwigo lozekli. — Jelgawas pilsehtas ahrsts Mawrizkis eezelts par Leepajas pilsehtas ahrstu. — Kursemes gubernas waldes darbwedejs, kol.-sekretars Wileiskis, eezelts par Jelgawas-Bauskas aprinka preekschneeka II. eezirkna jaunako palihgu. — Kuldigas pilsehtas polizejas pristaws, kol.-asesors Stankewitschs, eezelts par Leepajas pilsehtas polizejas pristawu, un wina weetâ eezelts Leepajas pilsehtas polizejas pristawa palihgs, gub.-sekretars Kusmins, un pehdejâ weetâ eezelts „Kurz. Gub. Awises" redaktora palihgs, kol.-registrators Buschs.

Kursemes kreditbeedribas konwents lihdschinigo presidentu Leopoldu v. Fölckersahmu atkal eezehlis tajâ paschâ amatâ. Ari par direktoreem tapuschi eezelti lihdschinigee direktori, proti baroni Rahden, Derschau, Ropp un Howen.

* **Sirgu sahdsibu Kursemê** Maija mehnesi 1894. gadâ, kà „Kurz. Gub. Awise" raksta, bija 27, pee kam 40 sirgu nosagts.

No Dobeles. Scheijenes dseedaschanas beedriba isrihkoja swehtdeen, 19. Merzâ, jautajumu isskaidroschanas wakaru. Kà ta wakara waditaju beedriba eeluhdsa zeen. mahzitaju Dr. Bielensteina kgu, kas bija tik laipns un usnehmahs ta wakara wadischanu, un uf wairakpusigu luhgumu un wehleschanos apsolija ari preekschnesumu par Dobeles wehsturi. Sinams, ka tahds rets baudijums sapulzinaja labi daudz klausitaju; schehl tikai, ka lauzineekeem, sliktà zeła dehł, nebija eespehjams eerastees. Dr. Bielensteina kgs eesahka no wezu wezeem laikeem, aprahdidams ta laika Kursemes un Semgales robeschas. Pehz tam zeen. runatajs pahrgahja uf wispahrigo tehwu semes wehsturi, to salihdsinadams ar daschcem atgadijumeem if wispahrigahs wehstures, un atstahstija ihsumâ Wahzu atnahkschanu Baltijâ un winu rihkoschanos pirmajôs gadu-desmitôs. Tad zeen. Dr. Bielensteina kgs pahrgahja atkal uf Dobeles wehsturi un tehloja toreisejo pagannu pili ar pee tahs atrodoschos maso meestinu, beigdams ar diweem pirmajeem usbrukumeem Dobeles pilij. Tà klausotees, bija jau pagahjuschas kahdas pahri stundas it nemanot, jo Dr. Bielensteina mahzitaja kgam ta mahksła, koti patihkami runat. — Pehz tam apskatija eemestos jautajumus, un daschi no sapulzejuschamees laipni apnehmahs, daschus no teem nahkoschâ reisâ isskaidrot. Nahkoschais jautajumu isskaidroschanas wakars buhschot Aprila mehnesi, -- un ja Dr. Bielensteina kgs buhtu tik laipns, ari nahkoschâ reisâ sawu preekschnesumu turpinat, tad zerams, ka tahdi wakari atradihs patikschanu pee wiseem, kam ween muhsu tehwu seme un winas senatne mihła. — Daudz klausitaju wahrdâ issaku zeen. mahzitaja kungam pateizibu par wina laipno peedalischanos un ari Dobeles dseedaschanas beedribai sirsnigo paldeews, ka wina naw puhlinus taupijusi, tahdu wakaru sarihkot. —O—

No Kalkunes „Balt. Wehstnesis" sino par retahm medibahm. Schihs muischas meschasargs nejauschi bija sawâ nowadâ pamanijis mescha zuhkas pehdas un tuhdał to muischai pasinojis. Isrihkotâs medibâs Kalkunes meschakunga lode to safneegusi un eewainojusi, bet swehrs to lizees mas nomanot un arweenu it spirgti dewees uf preekschu lihdz beidsot Kalkunes rentneeka lode to tomehr nogalinajusi. — Pee swehra nobihraschanas esot atraduschi daschas skrotis un renklodes, kuras pilnigi bijuschas ee-auguschas galâ; tà tad nabadsinsch bija jau wairak reisu bijis dsihwibas breesmâs.

No Behnes. Preeksch kahda gada laika scheijenes muischas ihpaschneeks v. Birkenstaedta kgs isdabuja no waldibas atwehli, Behnê, dselszeła stanzijas tuwumâ, pahrdot leelakus un masakus gruntsgabalus preeksch namu buhwehm. Lai gan gruntsgabalu pirkschanas nosazijumi bija weegli peesteijami, tad tomehr eesahkumâ radahs koti maz, kas pehz teem peeprasija. Scho pawasar', kà rahdahs, tee taps isleetati no wairakeem; jo buhwmaterials daschâs weetâs ir sadsihts koti leelâ mehrâ. Behne schim brihscham jau tà-kà-tà israhda masa meestina isskatu. Pehdejôs gadôs tikuschi wairaki nami buhweti uf weetejâ muischas ihpaschneeka rehkinumu un tajôs darbojahs daschadi weikalneeki un daschadas eetaises. No pehdejeem buhtu minami — pasta kantoris, apteeka, bode, maisniza un krogs ar eebrauzamo weetu. Bes tam tuwumâ wehl pagasta nams, skolas nams, sudmalas, alus noliktawa un krogs atrodahs. Wisas schihs eetaises eewehrojot, jadomâ, ka schè noteek katru deenu eewehrojama lauschu kustiba, kur ikweenam nepeezeeschami waijadsigs apmeerinat sawas ikdeenischkahs waijadsibas. Kas sihmejahs uf abeem krogeem, tad buhtu jasaka, ka tee abi buhtu gan drusku pa daudz. Ka schajôs taptu no scheijeneescheem peekopta pahrmehriga schuhposchana, tas nebuhtu wis sakams. Winu pastahweschana, kur weens pret otru ne masako konkurenzi nesarihko, isskaidrojama warbuht zaur to, ka winu turetajeem muischas ihpaschneeks wisai masu renti ir uslizis, un tà tad tee war weens ar otru meerigâ garâ sawu weikalu peekopt. — Ne sen atpakał muischas ihpaschneeks dabuja atkaunu, schè eerihkot un noturet nedekastirgu. Tirgus top noturets treschdeenâs, un jau ir ihsâ laikâ zaur stipru tirdsineeku wairoschanos sawu tirgus nosihmi mantojis wahrda ihstâ sinâ. Tirgus usplaukschanu ari tas apstahklis weizina, ka muischas ihpaschneeks maksâ par gadu pahris Dobeles meesneekeem prahwu naudas summu, lai tee pastahwigi brauktu katrâ tirgus deenâ uf Behni un tur uspirktu no tirdsineekeem wisadus kaujamos lopus, kà teļus, gowis, zuhkas u. t. t. Uf scho nedekastirgu tirdsineeki sabrauz no leelas apkahrtnes leelâ daudzumâ un pahrdod sawas prezes par mehrenahm zenahm. Schi nedekas-tirgus eerihkoschana Behnê dara stipri leelu konkurenzi jau wairak gadu pastahwoscham nedekas-tirgum Wez-Auzê, jo Behne no Wez-Auzes ir tikai 10 werstu atstatu nost. — Ari sabeedrigâ sinâ schè ir zenschanahs un spirgta dsihwiba manama. Tà lai schè peeminu Behnes-Ziroles labdaribas beedribu, kura darbojahs ar deewsgan teizameem panahkumeem jau wairak gadu. Wisleelakais nopelns pee schihs beedribas weizinaschanas un usplaukschanas ir „dahmu komitejai", kura, sparigi rihkodamahs un leelisku usupuredamahs, sarihko basarus ar islosejumeem. Zaur scho basaru sarihkoschanu „dahmu komiteja" eenem eewehrojamas naudas summas, kuras top leetderigi isleetatas preeksch labdariga noluhka. Kaut Deews dotu, ka „dahmu komiteja" sawâ teizamajâ darbibâ nepagurtu, bet uf preekschu rihkotos ar wehl sposchakeem panahkumeem! Schai beedribai blakus, buhtu eewehlams scheijeneescheem, wehl dibinat kahdu beedribu, kas atnestu beedreem kahdus materialus labumus, peemehram semkopibas waj pahrtikas beedribu, kuras schajôs gruhtajôs laikôs ir wisai eeteizamas. Sewischki pehdejai schè buhtu droscha pastahwiba paredzama, eewehrojot ween to, ka weikals taptu eerihkots scheijenes zentrâ, stanzijas tuwumâ, kur, kà jau augscham mineju, noteek ik deenas leela lauschu kustiba. Augscham peeminetai bodei, kuru pahrwalda wairak gadu kahds „Mosus dehls", stipri ween waijadsigs konkurenzes; jo kautini stipri ween brehz par pretschu sliktumu un pahrleezigu dahrgumu. Tamdehł, Behneneeki, schirgti ween pee darba, sewim dibinat pahrtikas beedribu! Darbs eesahkumâ gan buhs ruhkts, turpretim ta augłi buhs manami saldi! —s.

No Wez-Auzes. Ne sen atpakał kahdam zuhku uspirzejam, kursch pahrbrauzis ar pilnu kabatu naudas if Rihgas un par nakti nolizees gulet scheijenes kroga leelajâ istabâ uf benka, 130 rubku naudas issagts. Par laimi, uf ahtrahm pehdahm weetejam uradnikam isdewees sagłi apzeetinat, pee kura ari atrada wisu issagto naudu, kà bijuschu, wehl pilnigi ne-aistiktu. —z—

No Stuhru pagasta un apkahrtnes. Pehdejâ laikâ pee mums koti daudz traku sunu ir paklihduschi un tapuschi redseti. Leel-Auzeneekôs weens sakodis kahdu seeweeti un masaku meiteni. Tur ari, kà dsird, esot apschauti wairak nekà astondesmit ar scho bihstamo kaiti saslimuschi suni. — Semkopji pee mums koti noruhpejahs seemas sehjas dehł, ka ta tikai netop „iswilkta"; jo leelais sneega daudzums no-eet atkusdams. Pa deenu, kad saule sposchi spihd, tas atlaischahs un pa nakti atkal sasalst. Tas stipri ween kaitejot seemas sehjai, it ihpaschi nolejainakâs weetâs. y.

No Blihdenes. Kahdam scheijenes saimneekam Jelgawâ, Br. eebraukschanas weetâ, issagti if ragawahm pahris spanneku sweesta, kurôs pahrak par podu sweesta atradees. — Tai paschâ reisâ otram lauzineekam tapuschi nokautai zuhkai tauki no eekschas isgreesti. — Buhtu jawehlahs, ka Jelgawas eebrauzamo weetu sehtas puischi kreetnaki uskoptu lauzineeku wesumus, lai tee netaptu no negehlu rokahm apsagti un isplindereti. K.

No Kursischeem. Aiswinu nedeł nodedsa scheijenes muischas rentneekam Wieberga kgam schkuhnis, pilns ar ne-iskultahm ausahm. Preeksch ne-ilga laika Wieberga kgam nodedsa schkuhnis ar ne-

iskulteem rudseem. Zaur abeem uguns-grehka gadijumeem W. kgam ir jazeesch eewehrojami leeli saudejumi. —m—

No Leepajas. Daschu deen' ostâ esot wairak nekâ 50 twaikonu, — bet peestahschanahs weeta esot tik masa, ka dascheem twaikoneem jastahwot bes darba. Uhdena stahwoklis ostâ esot sems, kamdehl leelee twaikoni ne reti usgruhschotees us dibina un daudz laika pa-eijot, lihdz tos atswabinajot. Pretschu pa dselszeku ik deenas peenahkot kahdi 400 wagonu lahdini, no kureem leelakâ daka atwedot ausas. Esot dsirdams, ka us Sibirijas buhwkokeem notikuschi leeli apstellejumi, tamdehl ka schee koki Eiropâ koti eezeeniti, un kahdi 50 tuhkst. balki esot jau sawesti pee Sibirijas dselszeka, kurus nahkoschâs nedekâs gar Leepaju un Rehwali iswedischot us ahrsemehm. „L. Z." — „B. W."

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

I. Tukuma-Talsu meera-teesneschu sapulzes sahlê, Tukumâ, pahrdos 27. Septemberi Ernsta Jegermana „Tschuru" mahjas, Wez-Moku pagastâ, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas us 3200 rubl.

II. Leepajas apgabala-teesâ pahrdos: 1) 1. Maijâ nelaika Ernsta Lehmana „Buku" mahjas, Lehgumuischas pagastâ, Aisputes aprinkî. Mahjas wehrtetas us 2000 rubl. 2) 29. Maijâ Kahrlim Försteram no Krona ar mantoschanas teesibahm atdotu semes gabalu ar namu, zitreisejâ Kuldigas wirspilskunga widmê, Kuldigas aprinkî. Ihpaschums wehrtets us 4500 rubl.

„K. G. A."

Laukfaimneezibas, ruhpneezibas un amatneezibas isstahde

tiks no Kursemes laukfaimneezibas beedribas isrihkota Jelgawâ no 14. lihdz 19. Junijam 1895. gadâ. Winas programa, kuru minetâ beedriba mums peesuhtijusi, ir schahda:

I. Laukfaimneeziba.

A. Lauku un plawu raschojumi.

1. Seemas un wasaras labibas (kweeschi, rudsi, meeschi, ausas, griki) wisâs pee mums audsetâs sugâs un pasugâs. — 2. Pahkstu augi (pupas, sirni, lehzas, wiki, peluschkas, lupines u. t. t.). — 3. Saknu un gumu augi (kartufeli, zukura un lopu swikli, kahli, burkani, turnipschi u. t. t.). — 4. Schkeedru un eltas augi (lini, kanepes, sinepes u. t. t.). — 5. Lopbaribas augi (daschadas abholinu sugas un wisas zitas laukâ audsetas sahles). — 6. Plawu augi, sahles un sehklas. — 7. Wisadi ziti wehl nemineti augi (apteekâs isleetajamas sahles, tabaka, apini u. t. t.).

Peesihmes: 1. No augschâ mineteem lauku un plawu raschojumeem war isstahdit tik pat graudus, sehklas, gumus, saknes, kâ ari steebrus (seenu, salmus), linu un kanepeju schkeedras, mihstitas, kulstitas, sukatas, gan katru par sewi schkirtus, gan kopâ, wahrpâs, pahkstês, skarês, galwinâs u. t. t. — 2. Ja eespehjams, deretu ari isstahdit ar wisu welenu is semes isnemtus, us kahju stahwoschus augus, salihdsinajumâ no daschadahm semehm, daschadahm sugahm, daschadeem mehslojumeem un daschadas kopschanas. — 3. Pee isstahdameem lauku un plawu raschojumeem peeleekams katra raschojuma un wina sugas pareiss nosaukums. — 4. Gadijumôs, kur sugas waj pasugas nosaukums nebuhtu pasihstams, japeeleek auga rakstura un ihpaschibu apraksts. — 5. Loti wehlejams, ka pee katra isstahdijuma buhtu sinas peeliktas, zik tas rascho, kahdâ semê un pee kahdas semes apkopschanas. — 6. No labibas un wisahm zitahm sehklahm, tâpat ari no steebru augeem, lineem, kanepejeem u. t. t. isstahdê ja-eesuhta masakais pa weenai mahrzinai no katras sugas waj pasugas; no kartufeleem un wisadeem saknu augeem masakais pa 5 gabali.

B. Dahrskopibas raschojumi.

1. Daschadu kruhmaju augli (ehrkschk'ogas, semenes u. t. t.), waj jau pilnigi nogatawojuschees, waj tik tahlu eenahkuschees, ka tee noder kaut kahdai isleetaschanai (mahrijumeem, konserweem ꝛc.). — 2. Wisadu koku un kruhm'augku konserwi (eewahrijumi, wirumi, schahwejumi, usglabajumi, dsehreeni, wihni u. t. t.). — 3. Daschadi dahrsa saknu un lapu augi, swaigi un konserweti (par peem. eesakabeti kahposti, gurki, beetes), waj zitadi kâ usglabati. Tâpat wisadas saknu augu sehklas un stahdi. — 4. Gresnuma stahdi un pukes pa weenam waj grupâs, podôs, dobês u. t. t. Tâpat wisu scho stahdu sehklas. — 5. Ahrsneezibâ noderigi augi un to sehklas.

Peesihmes: 1. Pee wiseem isstahdameem dahrsa raschojumeem peeleekami winu pareisi nosaukumi lihdz ar sinahm par to noderigumu peenahzigam noluhkam. — 2. No wiseem dahrs'augku isstahdijumeem ja-eesuhta masakais stopa wehrtibâ, no gabalaineem, saust usglabateem augkeem masakais 3 gabali, un no sehklahm peeteekoschâ daudzumâ.

C. Lopkopibas raschojumi.

a. Peena raschojumi: 1. Salds peens, ilgakai usglabaschanai konserwets, sterilisets, pasterisets u. t. t. — 2. Peena pahrstrahdajumi (krehjums, sweests, seers, kefirs u. t. t.). — b. Gałas raschojumi: 1. Mahjas kustonu gaka (sahlita, schahweka waj zitadi kâ konserweta), desas, tauki, tad olas u. t. t. — c. Daschadi mahjlopu raschojumi: Wilna, masgata, nemasgata, sari, spalwas, ahdas u. t. t.

D. Lopi.

a. Sirgi. 1. Tihr'asinu brauzami un jahjami sirgi no wisadahm sugahm — sirgi, kehwes un ehrseli. — 2. Pusasinu brauzami sirgi, kehwes un ehrseli. — 3. Wisadu sugu smagi un weegli darba sirgi, waiflas lopi — kehwes, ehrseli. — 4. Wisadu sugu kumeki.

Peesihmes: 1. Pee katra isstahdama lopa japeedod wezums, suga un, ja eespehjams, no kahdeem wezakeem dsimis. — 2. Waiflas lopi, kehwes un ehrseli, nedrihkst buht jaunaki par 3 un wezaki par 12 gadeem.

b. Gowslopi. Peena lopi: 1. Weeteju sugu lopi: a) bulki, ne jaunâki par 20 mehnescheem; b) gowis, 1 lihdz 10 teku mahtes; c) teli un teles. — 2. Krustojumi is ahrsemju sugahm ar weetejahm, sem augschejeem nosazijumeem un eedalijuma. — 3. Ahrsemju sugu tihr'asinu leelee lopi, par peem. Hollandijas, Riht-Frisijas, Breitenburgas, Angku u. t. t. sugas, sem tahdeem pat nosazijumeem, kâ augschâ. — 4. Ahrsemju sugu tihr'asinu masee lopi, par peem. Angelnas sugas, sem augschejeem nosazijumeem. — Gałas lopi: 5. Wisadu sugu gałas lopi, bulki, wehrschi, gowis, teli.

Peesihmes: 1. Pee katra isstahdama lopa ja-usdod, ja ween eespehjams, wina suga un wezums, waj tas pascha audsinats, waj un kahdâ wezumâ nemts no zitas saimneezibas (no kahdas), jeb waj taisni is ahrsemehm eewests.

— 2. Pee peena lopeem jo noderigi, dot lihdsa sastahditu pahrskatu tabelê, zik peena tas par gadu isdewis. Tâpat noderigi, pasneegt sinas, kahdâ wihsê wini top kopti, ar kahdu baribu un kahdâ daudzumâ no katras tee top ehdinati. — 3. Pee god'algu peesprieschanas tiks sewischki eewehroti weetejo sugu lopi.

c. Aitas. 1. Wilnas aitas, weetejas un ahrsemju sugas, tâpat to krustojumi. — 2. Gałas aitas, weetejas un ahrsemju sugas, tâpat to krustojumi.

d. Zuhkas. 1. Eekschsemes un ahrsemju sugu un to krustojumu waiflas zuhkas un kuili. — 2. Eekschsemes un ahrsemju sugu un to krustojumu gałas lopi.

(Turpmak wehl.)

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas baznizâ no 29. Merza lihds 5. Aprilim. Sałâzetortdeenâ, 30. Merzâ: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Grots. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewgaldneeki pulkst. 7ôs no rihta; mahz. Freibergs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Leelâ peektdeenâ, 31. Merzâ: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Grots. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewgaldneeki pulkst. 6ôs no rihta; mahz. Grafs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Freibergs. — Pirmâ Leeldeenas deenâ, 2. Aprilî: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 10ôs no rihta; spred. mahz. Grots. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewgaldneeki pulkst. 7ôs no rihta; mahz. Freibergs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Otrâ Leeldeenas deenâ, 3. Aprilî: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 10ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Freibergs. — Pehz beigtas deewakalposchanas pulkst. 4ôs behrnu deewakalposchana. — Lauku draudzê ussaukti: Jehkabs Blehse ar Lihsi Seglin; Janis Masbachs ar Luisi Jegermann; Jehkabs Subows ar Anneti Paulini Ummul; Janis Günthers ar Juliju Weinberg; Janis Kalnbergs ar Katrinu Kreilis; Dahwus Freiwalds ar Emiliju Strasdin. Lauku draudzê miruschi: Janis Ilmanns, 67 g. w.; Trihne Granzberg, 68 g. w. — Pilsehtas draudzê ussaukti: Jehkabs Blehse ar Lihsi Seglin; Janis Aweneeks ar Mariju Michelson; Jehkabs Subows ar Anneti Paulini Ummul; Jahnis Bungarts ar Lawisi Ellmann; Janis Ridders ar Annu Bande; Pehteris Kalninsch ar Katrinu Ehrglis; Dahwus Brenzs ar Annu Bramberg-Remkin; Pehteris Schmidts ar Karolini Skraust; Jehkabs Padretschneeks ar Dori Sandberg. Pilsehtas draudzê miruschi: Lihse Kirt, 70 g. w.; Krischjahnis Kenga, 60 g. w.; Jahnis Ahbolinsch, 2 g. 9 m. w.; Anna Schleier, 8 st. w.; Pehtera Spura un wina laulatahs draudzenes Anlihses nedsihwa dsimusi meitina.

Sp.

Pluhdi schogad gan nu naw tik leeli, kâ no teem laudis eesahkot bihjahs; jo sneega no-eeschanu sals leeliskam kawê, un tamdehl pluhdi isnahk ari koti gari, warbuht 3 nedekas, jo 14. Merzâ sneegs eesahka kust un schodeen, 26. Merzâ, wehl wisur us laukeem sneega kupanas ir redzamas un pa lauku zeleem wehl itin labi war braukat ar kamanahm. Laukôs un lejâs jau leeli uhdena dihki bija eerangami 16. Merzâ, un strautini jau sahka pazeltees 17. Merzâ, ka pat ari daschas masakas upes ledu uszehla. 18. Merzâ ari Leelupê pee Jelgawas uhdens jau 1 pehdu pahr widejo uhdena stahwokli bija pazehlees, eekams wehl 4 deenas preeksch tam tas bija 3 pehdas nokritis sem normalstahwokka. No tam nu bija zerams, ka pluhdi buhs drihz klahtu, un tamdehl ari lejineeki sahka postees ar wisu sawu mantibu us pakahptuwehm. 20. Merzâ sahkot, uhdens ahtri speedahs us augschu un ledus sprahga un brakschkeja, kalab ari tika pulksten 3ôs no rihta Jelgawas-Rihgas schosejas plosta tilts iswilkts. — Ari Swehtes upê uhdens uspluhda tai paschâ laikâ jo ahtri, un wisi nu gaidija, pluhdu breesmas sahkotees; bet tê — rau! — zilweks domâ, Deews dara. Apmetahs auksts gaiss, sahka salt, un uhdens pa naktim masinajahs, kaut gan pa deenahm pazehlahs. 23. Merzâ no rihta sala ap 6 grahdeem, bet beenu atkal kusa; tâpat tas ari notika 24. Merzâ. 25. Merzâ sals sahka masinatees un — pluhdi atkal pazeltees; uhdena stahwoklis kahpa lihdz 8 pehdahm. Drikstê ledus isgahja, un ari Leelupê ledus drusku pawirsijahs us preekschu, zaur ko satiksme ar labajo Leelupes krastu tika aistaisita, ka pat ar laiwahm tas nebija wairs eespehjams. 25. Merza wakarâ gaiss palika siltaks un sals norima 26. Merza rihtâ. Laiks peelaidees un leetus ar sneegu lihst; uhdens zekahs; ledus sahk Leelupê eet.

Sahdsibas. Nakti us 25. Merzu tika Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 22, pulkstentaisitaja Schönbara magasinâ zaur eelauschanos no eelas puses leelaka sahdsiba isdarita, kâ teek teikts, ap 1000 rublu wehrtibâ, un sagki buhtu warbuht bes pehdahm nosuduschi, ja scheijenes modrigee nakts-sauzeji nebuhtu mehginajuschi teem laupijumu atnemt un tos notwert. Wisu pirms Esara eelâ nakts-sauzejs St. bija mehginajis tâ ap pulksten 3eem apturet kahdas personas, kuras tam islikuschahs nedroschas, bet dabujis no tahm wairak smagu belseenu pa galwu, tâ ka tam galwâ wairak zaurumu eesisti un tas bes samanas nokritis us eelas, eekams pa to laiku sagki aisbehguschi. Pahris stundu wehlak, tâ ap pulksten 1/2 5eem, kad jau leela gaisma bija isaususi, atkal tas nakts-sauzejs, kas Marijas eelâ dischurê, pamanijis kahdas nedroschas personas, — pirmo kahdu wihreeti, kursch nakts-sarga eewehribu us sewi zaur to greesis, ka dusmigi us to raudsijees, un tam kahdus 40 soļus pakaļ kahdu ar lakatu apseguschos seeweeti R., kurai sem segas atradees prahws nesamais. Nakts-sauzejs nu sahzis seeweeti apturet un prasit, ko nesot, us ko ta atbildejusi, ka neka nenesot. Bet nakts-sauzejs, tai netizedams, sahzis nesamo aptaustit un atradis, ka tur ir daschas leetas, ko neseja nedrihkst rahdit deenas gaismai, un tamdehl tai teizis, ka to nelaidischot wairs tahlak, bet ka tai ja-eijot lihdza us polizeju. Us scho usaizinajumu seeweete sahkusi tam pretotees, un preekschejais, dusmigais wihreetis tam sahzis usbrukt, bet pirms tas to eespehjis, nakts-sauzejs jau isleetajis sawu eerozi, prahwo sisli, un sahzis saukt palihgus, ko redzot, wihreetis sahzis behgt un nakts-sauzejs tam sahzis dsihtees pakaļ. Seeweete R. isleetajusi scho brihdi sew par labu un, nomesdama maisu, kurâ pulksteni un daschas wehrtigas rotleetas atraduschahs, dewusees behgt, bet us nakts-sauzeja palihgâ sauzeenu kahds neleels, gadus 16 wezs puika isskrehjis un notwehris seeweeti, kura teizotees, ka aisbehguscho wihreeti nemaz nepasihstot un maisu ar pulksteneem esot pazehlusi. Seeweete tika apzeetinata un pulksteni israhdijahs par Schönbara kga ihpaschumu. Ziti laupitaji jeb sagki gan wehl naw atrasti, bet zerams, ka tee peln̦itam sodam wis ne-isbehgs. Esara eelâ sastistais nakts-sauzejs St. tagad atrodahs slimnizâ, un kâ dsird, gruhti buhschot tam jazeesch, lihdz tikschot wesels.

u.

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Pehterburgâ, 25. Merzâ. Keisara Majestete pawehlejis, lai sastahda ihpaschu komisiju sem zeku ministera palihga preekschsehdes, sastahwoschu no 7 inscheneereem, 2 walsts-kontroles eerehdneem un eekschleetu un finantschu ministeru weetneekeem. Schi komisija jasuhta us Sibiriju, lai eepasihstahs ar jautajumeem, kas sihmejahs us Sibirijas dselszeka buhwi. — Keisara Majestete pawehlejis, zeku ministerim atkaut 1895. g. Wladiwostokas juhras lihtschôs likt isdarit ismekleschanas tirdsneezibas ostas buhwes nolukkâ. Schihs ismekleschanas isdarischanai nolemti 20 tuhkst. rubku. — Wolinijas gubernators issazija, ka Wolinijas guberna, kurai esot sewischki semkopibas karakteris, tikai weena semaka semkopibas skola pastahwot, un ka semkopibas skolu bibinaschana semneekeem buhtu par leelu labumu un isglihtotu leetpratejus nomneekus un muischkungus. Keisara Majestete us scho rakstu ar Pascha roku peesihmeja: „Us scho leetu jagreesch wehriba". — Amuras apgabala gubernators sinoja, ka starp semkopjeem semkopibas maschinu leetaschana weenumehr wairak isplatotees, un ka zenschanahs, semes gabalus eeguht, leekot zeret, ka Amuras apgabala semkopiba nahkamibâ usplauks. Us to Keisara Majestete peesihmeja: „Apmeerinajoschs". — Us Kersonas gubernatora sinojumu par pareistizibas garidsneezibas, semstwas un pilsehtu darbibu skolas buhschanas pazelschanas sinâ Keisara Majestete peesihmeja: „Apmeerinajoschs". — Scho nakt' bijuschais finantschu ministeris Wischnegradskis nomira.

Rehwalê, 26. Merzâ. Glahbschanas twaikonis „Meteor" ledu reidâ salausis un eebrauzis ostâ. Lihdz ar winu 7 twaikoni atbrauza.

Maskawâ, 26. Merzâ. Kreewijas sirgu isstahdê (kura 1895. gadâ notiks Parisê) isstahdihs wisas Kreewijas sirgu sugas, kâ ari medibas suņu sugas.

Nischnij-Nowgorodâ, 26. Merzâ. Pilsehtas domneeku sapulzê aiskustinats jautajums par Nischnij Nowgorodas-Wjatkas-Permas dselszeka buhwi.

Saranskâ, 26. Merzâ. Ne-eewehrojot leelo labibas daudzumu, kuru waldiba prasa pirkschanai, labibas peegahdaschana labi weizahs.

Leipzigâ, 6. Aprilî (25. Merzâ). Walsts teesa peespreeda bijuscham Kamerunas kanzlerim Leistam atstahdinaschanu no amata, atnemot pusi no winam peenahkoschahs pensijas us 3 gadeem.

Lwowâ, 6. Aprilî (25. Merzâ). Dnestras un daudzas zitas upes pahrpluhduschas. Daudzi nami un tihrumi pahrpluhdinati. Uhdens kriht.

Parisê, 6. Aprilî (25. Merzâ). Senatâ apspreeschot ahrleetu ministerijas budschetu, ministeris Anotê issazija brihnischanos par to, ka Angku apakschnamâ aiskustinati Afrikas jautajumi, tapehz ka par teem patlaban noteekot sarunas starp Franziju un Angliju. Franzija nekahdâ sinâ nepeekahpschotees pret Angliju. — Tautas weetneeku sa-eimas eezeltâ komisija, kurai bija usdots, ismeklet deenwidus dselszeku sabeedribu lihgumu leetu ar waldibu, weenbalsigi isteikusees pret agrakâ finantschu ministera Rainala nodoschanu teesahm.

Londonê, 5. Aprilî (24. Merzâ). Kihneeschu meera sarunas leezina, ka wini grib nowehrst Pekingas aplenkschanu zaur Japaneescheem. — Par Li-Hung-Tschanga isweseloschanos schaubahs. Lihdz schim gihmi eeschautâ lode naw useeta.

Londonê, 5. Aprilî (24. Merzâ). Awisei „Times" sino is Schimonoseki, ka karsch starp Japanu un Kihnu, par spihti noslehgtajam pameeram, neesot apturets. Japaneeschu wirspawehlneeks Kihnâ sinojis us Hiroschimu, ka Kihneeschu saldati, azim redzot, no pameera neka nesinot, tapehz ka wini us Japaneeschu meera wehstneescheem schahwuschi.

Româ, 6. Aprilî (25. Merzâ). Walodas ispaustas, ka Neapoles prinzis schogad apprezeschotees ar prinzesi Maudu, Ueles printscha meitu.

Madridê, 6. Aprilî (25. Merzâ). Kubas dumpineeki jau eelaususchees lihdz salas wideenei. Dumpigâ kustiba peenemahs. Agrak tikai sala austruma daka bija dumpineeku rokâs.

Nu-Jorkâ, 5. Aprilî (24. Merzâ). Nu-Jorkâ kahds wihnusis tika ussprahdsinats gaisâ, pee kam 15 zilweki dabuja galu. — Sprahdzeens notika zaur pulweri, kursch bija nolikts pee wihnuscha peeleekamâ kambara durwim.

Wehstules un atbildes.

1. Atbilde „Taisnajam": Juhsu pretrakstu zauri lasijis, man leekahs, ka Juhs manu sinojumu buhzeet wahji sapratuschi. Juhs raksteet, ka es Greenwaldeeschus tehlojis wisai tumschahm krahsahm, un ka Juhs par sawu peenahkumu turot, skaidras un pateesas sinas dot. Par Greenwaldeescheem pehz likuma no 1891. gada jadehwê 30 werstu garais pagasts, kursch sastahw no Dsimt-Misas, Greenwaldes, Leel-Fridriku, Podu, Sahleeschu un Granteles pagasteem. Jau preeksch daudz agrakeem gadeem, kad Juhs, „T." kgs, wehl tê nebijaht eeradusches, Greenwaldes pagasts sastahweja no Greenwaldes, Fridriku, Podu un Sahleeschu pagasteem, un tikai 1891. gadâ peeweenoja Dsimt-Misas un Granteles pagastus klaht. Bet, labakas isschkirschanas dehl, katrs pagasts teek saukts wehl pehz weza wahrda, un kamehr tas galigi pahrees sem weena nosaukuma, tur Jums, „T." kgs, buhs wehl ilgi jagaida. Tapehz Jums waizaschu: Kamdehl tad Greenwaldeeschi sawas deramahs deenas netura weenâ deenâ, kâ ziti pagasti to dara, bet notura pehz weza eeraduma, proti Greenwaldeeschi „Baloschu krogâ", Mišeneeki Raibajâ krogâ un tâ katrs sawâ weetâ, lai gan, kâ weenam pagastam, waijadsetu tahs noturet weenâ weetâ un weenâ deenâ? Tamdehl ari mans sinojums nesihmejahs, kâ Jums to gadijees saprast, us leelâ pagasta, bet tikai us wezâ Greenwaldes pagasta. — Juhs raksteet, ka pagastâ esot wairak nekâ 200 apdsihwotu mahju. No schihm apdsihwotahm weetahm gauschi neeziga daļina esot wezas un panihkuschas. — Ari tê Juhs, „Taisnais", manu sinojumu nebuhzeet sapratuschi. Manâ sinojumâ stahw: „dascham tahs sakritušchas un bes jumteem", un Jums to gadijees saprast, ka wiseem Greenwaldeescheem sakritušchas, bes jumteem! — Sawâ sinojumâ ari ne-esmu minejis, ka Greenwaldeeschi buhtu wairak paradds, nekâ ziti Krona pagasti, bet gan, ka, ja pagasta walde tâ nerihkotos, tad gan dascham tehwa mahja buhtu sen zitam ja-atdod. Manâ sinojumâ ari naw minets, ka Greenwaldeeschi buhtu ne-isglihtoti. — Juhs raksteet, ka pagastâ trihs skolas zeltas, kur trihs skolotaji strahdâ, gahdadami par gara gaismas isplatischanu. — Par to koti preezajos. Bet es Jums, „T." kgs, jautaschu: Waj tad Greenwaldes pagasts zehla tahs skolas pehz 1891. gada un tos masakos pagastus weda pee isglihtibas, kas lihdz schim buhtu sehdejuschi tumsâ? Ak nê! Teem jau no daudz senakeem gadeem skolas pastahw un nebija masak isglihtoti, nekâ tagad, peederedami pee leelâ pagasta. — Ka Greenwaldeescheem ir sawstarpigâ uguns-apdroschinaschanas beedriba, labd. beedr., musikas un dzsed. koris un biblioteka, un ka tee lasa pahri par septindesmit ekzemplareem laikrakstu, ari par to koti preezajos. Tê Juhs man ne-esot wis pretrakstu taisijuschi, bet gan buhzeet gribejuschi leelitees, kâ kad waj zitur tas nekur nebuhtu useetams, kâ tikai Greenwaldeeschôs ween. — Rakstidams, ka Greenwaldeeschu leelakâ galwas lausischana esot, naudu aisnemtees un to ar wiltigeem leezineekeem noleegt, es aiz sawas pahrak ahtras steigschanahs ne-esmu leetajis wahrdu „daschu", un tamdehl tagad peemetinu, ka tahs wairakas tuhkstoschas dwehseles zaur scho teikumu paleek ne-aistiktas. Teikums sihmejahs tikai us dascheem. Wairakus naudas aisdewejus esmu dsirdejis smagi nopuhschamees un sakam: „Ko lai daru? Kad naudu aisdewu, tad man bija leezineeks, kas redzeja, ka es naudu aisleeneju, bet tagad tas saka pee teesas, ka no tam neka nesinot." — Man pascham atgadijees, pee meera-teesnescha kahdâs diwâs prahwâs redzet, ka weena persona tika atraidita tamdehl, ka teesnešis tureja aisdomu, ka tâ beeschi ween teek peenemta par leezineeku. Tahdu gan noklausschina, kad ir ziti leezineeki, bet kad tas ir weens pats, tad tahda persona neteek eewehrota. Juhs, „T." kgs, buhzeet eewehrojuschi, ka tahdi leezineeki, kad teek pee pagasta teesas noklausschinati bes swehresta, leezina „ja" weetâ „nê" un „nê" weetâ „ja", bet pee semneeku wirsteesas atkal otradi, kad teem leeziba ja-apswehr. Lai gan tahdas personas tê, pasauligahs teesas preekschâ, mahk islozitees, tomehr ta taisnâ Soga preekschâ tahs sanems sawu algu. — Juhs raksteet, ka Greenwaldeeschus dehweju par schuhpahm, un ka tee sawus rublischus atstahj tikai Baloschu krodzineeka plaschajâ kasê. — Pateesi, tur paleek to rublischi, kas sawu nomu nesamaksâ laikâ un tur, kur peenahkahs. — Beidzot Juhs, „Taisnais", raksteet, ka mans noluhks bijis, B. saimneeka sinojumu eesuhtot, wina pretineekus aisstahwet un paschu B. saimneeku nostahdit par beidzamo neleeti, un ka es, sawu schulti isgahdams par B. saimneeku, no eekaisuma nehmees wisus Greenwaldeeschus nekaunigâ wihsê apwainot. — Mans noluhks naw bijis, wisus apwainot, bet gan tikai daschus. Tad wehl gribu peeminet, ka es sawu schulti esmu isgahsis par B. saimneeka blehdibu, tamdehl ka tas leedzahs minetam kalejam naudu maksat, ko tas suhri, gruhti pelnijis, un to pee teesahm wasajis. Tagad B. saimneeks tos ratus atkal pahrdewis, baididamees, ka tam zaur teesu tos ne-atnem. Kur es schulti esmu isgahsis, tur Jums, „T." kgs, sirds pa muti kahpj ahrâ un ari leela galwas lausischana, lihdzâs B. saimneekam, kâ tas waretu isslozitees, lai tam nebuhtu jamaksâ tee 30 rublu. Tagad, schinî gadâ, minetais kalejs ir miris, atstahdams nabaga atraitni ar sescheem maseem behrnineem, kas nu bes apgahdneeka palikuschi, kam nu naw ne maises kumosa ko ehst. Schim kalejam bes tam ir ari pee K. saimneeka 20 rublu, kas tâpat leedzahs maksat. Kur nu tagad nabaga bahrenischeem buhtu tehwa mantibas kopâ 50 rublu, tur Juhs, „Taisnais", sawu taisno galwu lokat lihdza un ne-aisstahweet wis Greenwaldeeschu godu, bet negodu.

J. Wehrgupneeks.

2. p. K. p.: Kad buhzeet peesuhtijuschi, tad redzesim. Pirms ne-esam lasijuschi, newaram apsolitees usnemt.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 8. Aprilî (27. Merzâ).

100 rubl. selta naudâ 330 Wahzu mahrk. jeb 110 Pruhschu dahld.
100 „ papihra „ 219¼ „ „ „ 73¼ „ „

„Latw. Awischu" redaktors: **Th. Neander.**

Izdewejs: **Dr. A. Bielenstein.**

Дозволено цензурою. Рига, 27-го Марта 1895 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

S l u d i n a j u m i.

Pilsbergas pagastam, Aisputes aprinkli, ir no schi gada Jurgeem wajadsiga

bahdmodere

jeb **behrnusanehmeja;** pagasta walde usaizina tamdehk eksaminetas bahdmodères, kuras wehletos scho weetu peenemt, eerastees **10. Aprili sch. g.** dehk nolihgschanas Pilsbergas pagasta namâ pee weetneeku pulka.

Pilsbergas pagasta waldê, 6. martâ 1895. g.

(№ 328.) Pag. wez.: M. Эрнасонъ.
(S. W.) Skrihweris: Kikurs.

Kreetnis mahzeklis

atrod weetu pee naschnkaleja **G. Willinsky,** Jelgawâ, Katoku eelâ № 13.

Rewisors **C. Laudons**

usnemàs **mehrneeka darbus** Jelgawâ, Katoku eelâ № 29.

Lihwes Behrses

Auzu muischâ 19. aprilî 1895. g. wairakstischanâ pahrdos daschdaschadas saimneezibas leetas, ekipaschas, mehbeles u. t. j. pr.

Sagatawotas un sausas

mahldern krahsas,

daschadu **laku,** ahtri schuhstoschu **pernizu, ahrsemes** un **kreewu krihtu, logu kiti** un wisadas **pinseles** peedahwà

K. Heilsbergs,
Jelgawâ, pee tirgus.

Labas mahjas

16 wersts no Jelgawas, ir dabujamas no Jurgeem uf **pusgranda.** — Tuwakaa sinas pee weesnizneeka Treuwehrt kungs apaksch kolonadeem, Jelgawâ.

Kaleja

darba rihkus,

pilnigi peeteekoschus leelaku darbnizu eerihkot, kà ari daschadus **pumpischus pahrdod.** Apskatit war ik deenas Walles eelâ № 8 (starp Palejas un Upes eelam) pee **E. Trenmana,** Jelgawâ.

Wisleelakâ iswehlê dabonami par mehrenu zenu daschadi **rati, ratu lukturi, asîs** un **federes,** kà ari **kamanas** katrâ waijadsibâ. — Katrs schè pagatawots darbs ir glihts un stiprs.

Turpat teek ari **lakeereschanas darbs isdarits.**

D. Auschkaps,
ratu un kamanu buhwetajs,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12.

Tehja:

no jaunas plaujas:

Melna Baicha (familijas) **tehja** no 140 lihdſ 300 kap. mahrzina. — **Saka, Dseltena** un **Pukn tehja** no 400 lihdſ 800 kap. mahrzina. — **Tehja gabaliòs (prefeta)** 140 kap. mahrzina. — **Tehja** no 260 lihdſ 300 kap., weselas mahrzinas, eepakata sihda maisinòs. — **Tehja** eesweehrta 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 mahrzinâs ar krona (tulles) bandroli.

Kasija:
no Jawas, Mokkas, Zeilonas, Guatemalas un Kubas salam Indijâ.

Zukurs:
1. sortes rafinada (uf wehleschanos gatawi sasahgetu un sazirstu), Warschawas un Kijewas kristal-zukurs. Putekku (puder), kandis (bruhnais), pannu un Peterburgas mandelu un awenu zukurs.

Wisaugstaki apstiprinatas Kjachtas tehju tirgotaju sabeedribas sem firmas:

„Tzin Lun"
Jelgawas nodalà
Leelajâ eelâ № 2,
(Kihneeschu tehjas bode).
Atkalpahrdewejeem peknas teesa.
Swehtdeenâs magasine slehgta.

Jelgawas nodolas pahrwalditais:
K. Zaunberg's.

Dehl dsihwes pahrmainas

pahrdos uhtrupê

Andrawâ, pr. Eleju, 9. un 10. Aprilî sch. g., **daschadus ratus, sirgus, jaunpreena gowis, plauj-** un **ekseku maschinas,** ar sirgu spehku dsenamas, **ekstirpatorus, arklus, leetas kokus** un daschadas zitas saimneezibas leetas. **Jaunpreena gowis** teek ari eepreeksch katrâ laikâ brihwi pahrdotas.

2. martâ sch. g., pulksten 7 wakarâ, no Jelgawas tirgus platscha nosagts

behrs sirgs,

10 gadus wecs, 70 rubkus wehrtibâ, labàs preekschkahjas nags pahrsprahdsis un saneebets ar kapara needi. — Eejuhgts jaunàs, weeglàs kamanàs ar weenkahrschàm schiram. Kamanas bruhni lakeeretas ar melnu wadmalas deki un tahdu pat sehdekli. Kas war usrahdit, dabon **25 rubkus pateizibas algas** no **Ewald Lindemann,** Jelgawâ, Dihka eelâ № 14.

Laukſaimneezibas, amatneezibas un ruhpneezibas

isstahdi

noturès Jelgawâ, no 14.—19. junijam 1895. g.

Isstahde sastahwès is schahdàm nodalam:

Lauk- un **plawkopibas raschojumi.**
Dahrskopibas raschojumi.
Lopi (sirgi, gowis, aitas, zuhkas), mahju putni un **lopkopibas raschojumi (sweests, seers** u. t. t.).
Bischkopiba.
Sweja un **siwkopiba.**
Leelruhpneezibas raschojumi (laukſaimneezibas un zitas **maschinas** un **rihki, mahkfligi mehsli** u. t. t.).
Mahj- un **sihkruhpneeziba (wehrpumi, audumi, schuwumi, adijumi, pinumi, isstrahdajumi is koka** u. t. t.).
Mahkflas un **amatneezibas raschojumi.**
Literatura un **pamahzibas preekschmeti.**
Wehsturiskà nodala (senejee rihki, isstrahdajumi u. t. t.).

Peeteikschanos uf isstahdi peenems lihdſ **1. maijam Jelgawas Laukſaimneezibas Beedriba Katoku eelâ № 46,** kur ari pasneedſ un issuhta uf peeprasijumeem kuwakus **isstahdes nosazijumus** un **programas.**

Isstahdes komiteja.

Вышелъ въ продажу

Списокъ волостныхъ правленій Курляндской губ.

Переименованныхъ или соединенныхъ въ одно волостное правленіе, съ обозначеніемъ уѣзда, волостныхъ судебныхъ участковъ, мѣстъ полученія ими своей корреспонденціи, съ показаніемъ разстояній и распредѣленія по полицейскимъ, мировымъ и слѣдовательскимъ участкамъ, а равно адресовъ лѣсничихъ Курляндской губерніи.

Составилъ
Иванъ Александровичъ Фрейманъ.
Цѣна **30** коп., съ пересылкою по почтѣ **32** коп.
Получать можно въ типографіи И. Ф. Штеффенгагена и сына въ г. Митавѣ и въ книжныхъ магазинахъ.

Rihgas dselsleetawas un **maschinu fabrikas sabeedriba**
agrak

Roliktawa: **Kahrla eelâ № 11,** pretim Tukuma-Jelgawas dselsszela wokzalam.

Felser & Co.

Fabrika: **Alekſandera eelâ № 184.**

peedahwà:

Jaunas kulmaschinas, ar **rokahm** waj **gehpeli dsenamas.**

Schihm jaunahm **kulmaschinahm ir kustinams trumeka mantelis,** kas pats no sewim zelahs, tikliihdſ kulot koka gabali, akmeni u. t. t. eekluhst kulamâ trumeli; zaur to sweschas dalas weeglaki war zauri tikt un top **kulamo stiptu un trumeka luhschana attureta.** — Lihdſ ar to atronahs pee schihm jaunahm maschinahm ihpaschas **patent-kulstiptes,** kuras tihraki graudus isſuk un winus nepahrsit un top ihpaschi wairak iskults, nekà ar weenkahrschahm stiptehm. — Tahlak peedahwajam:

Puzmaschinas, ekselu maschinas, kartufelu un **rahzenu greesejus, wisadus arklus** u. t. t.

Supersosfatus, kaulu miltus.

Lokomobiles un kulmaschinas

ar **twaika spehku** no **Richarda Garret & Sons, Anglijâ,** pehz jaunakahm konstrukzijahm.

Г. Митава. Въ залѣ Общественнаго Собранія „Кружокъ" на второй день Св. Пасхи 3-го апрѣля и во вторникъ 4 апрѣля 1895 года дано будутъ только два большія блестящія представленія извѣстную венгерскую равно-характерно-балетною труппою подъ дирекціей И. П. Ревальдъ и извѣстнымъ чревовѣщателемъ, профессоромъ магіи и королемъ картъ Д. А. Ермолиномъ. Подробности въ афишахъ.

Jelgawâ.

Kreewu beedribas „Kruschok" sahlê.

Pirmdeen, 3. aprilî (2. Leeldeenas deenâ)
un
otrdeen, 4. aprilî 1895. g.:

Leelifkas israhdes

no wisâ plaschâ pasaulê pasihstamàs **wengrijas balet-trupas,**

J. P. Rewalda kga

wadibâ, ar peedalischanos no slawenà **magijas profesora** un **nepahrspehta kahrschu kehnina**

D. A. Jermolina.

Schi balet-trupa godalgota **Parises isstahdè** ar **selta kreewu-frantschu medali** un eeguwuse wisur, kur tik ween usstahjusès, leelako peekrischanu.

Musika sahksees pulksten 7ôs, israhde pulksten 8ôs wakarâ.

Direkzija: **J. P. Rewald.**

Klahtakas sinas programàs.

Zaur scho pagodinajos **Jelgawas** un **apkahrtnes** zeen. publikai pawehstit, ka esmu **Jelgawâ, Katoku eelâ № 3, Kramera namâ,** eerihkojis

apteeku pretschu, krahsu, kimikaliju, oschamo sahlu un gumijas pretschu pahrdotawu.

Wajadsigàs sinibas esmu eeguwis zaur **ilggadigu nodarboschanos schini arodà,** un tà tad ari eespehju zeen. publikai **uf wislabako pakalpot.** Zentischos weenumehr tikai **wislabakàs prezes** uf lehgera turet un pehz eespehjas **wislehtakàs zenas** aprehkinat.

Ar augstzeenischanu

L. J. Arensteins.

Sestdeenàs un pa swehtku deenam mans weikals buhs slehgts.

Augstzeenitai **Baukſas un apkahrtnes** publikai pagodinajos zaur scho pasinot, ka es sawu jau kahdus 20 gadus **Baukſkà, pee tirgus,** pastahwoscho **spirtu, atschischtschenoju, smalku snabju** un **rauga noliktawu** no firmas

A. Wolfschmidt, Rigâ,

saweenodams ar

leelnoliktawu un wihna pagrabu

preeksch eeksch- un ahrsemes wihneem,

stipri **paplaschinajis** un ka es nu schihs slawenahs firmas **wisas prezes atkalpahrdewejeem waru aprehkinat par fabrikas zenam.**

Ar augstzeenibu

Ed. Drenger.

Zenu rahditaji pahr spirtu, atschischtschenoju un likeeri teek uf wehleschanos **par welti** peesuhtiti.

Aplezinaschanas sina:

Kimahlê, pee Kuldigas, **aplez krona ehrseli:**

1) **Mikados,** Anglu piln-asinu ehrselis, par **6** rubk. **80** kap.
2) **Juds,** Anglu-Araberu ehrselis, par **3** rubk. **5** kap.
3) **Dschuks,** Ardeneru-ehrselis, par **2** rubk. **5** kap.

Kuldigas laukſaimneezibas beedr. preekschneeziba.

J. Lewina

wilnas kahrschanas fabrika un twaiku sudmalas

strahdà ar **wisu jaunakàm maschinàm par paseminatam zenàm.**

Zenas:

Par **malschanu**	10	kap. mehrâ.
„ **kahrschanu**	9	kap. mahrz.
„ **wehrpschanu**	12	k. no mahrz. dsijas

Turpat war ari ikkatrà laikà dabut:

spiz- un putekku miltus preeksch lopu baroschanas.

J. Lewins,
senak Kuocha sudmalàs, aiſ Annas wahrteem.

Eeksch- un ahrsemes wihnus,

konjaku, rumu un **araku,** kà ari **spirtu** un **brandwihnu,**

likeerus, smaltus snabjus, konjaku, rumu un **araku,** ari **tabaku, zigarus, papirosus** un **hilses** dabonami weenmehr pilnigà krahjumà un leelà iswehlê pee

J. Jakobsohna,
Akzises eelâ, pee tirgus, Jelgawâ.

Kapu peemineklus

no **marmora** un **granita** is **labaka materiala, leelu krahjumu** wisadu **tschuguna kapu krustu** tura weenmehr uf lehgera un pagatawo **lehti**

Akmenu poleereschana ar twaika spehku uf galwoschanu.

M. Brauers,
pee Annas wahrteem, blakus literatu kapeem. (Alekſandra prospekts № 4).

Dabujamas pee J. F. Steffenhagen un dehla Jelgawâ:

Baltijas dahrsa draugs,

jeb pamahzischana, kà daschadi wafaras, seemzeeschu un podds audsejamee stahdikoschuma koki un kruhmi sehjami, stahdami, pawairojami istabàs, stahdu namòs, lezeklòs un dahrsòs apkopjami, kà stahdu nami un lezekli buhwejami; padomi pahr to, kà jauni dahrsi, sahleeni, puku dobes 2c. 2c. eerihkojamas, pehz pee dsihwojumeem un daudskahrtigeem ismehginajumeem ar 2 dahrsu aprisem un 144 bildem preeksch dahrsneekeem un dahrsu mihkotajeem farakstijis S. Klewers, dahrsneezibas ihpaschneeks Durbê, pee Grobinas.

Maksà 4 rubli.

Semkopja

Auglu-koku dahrss,

jeb pamahzischana, kà auglu-koki no sehklam audsejami, potejami 2c., kà lauku jeb meschu-koki stahdami un wehl daudſ zitas derigas mahzibas, kas dahrsu mihkotajeem un kopejeem der sinat. Ar 55 bildem. Jisskaidroja un farakstija S. Klewers, sehklu pahrdotawas un koku skolas ihpaschneeks Durbê.

(Otra druka.)

Maksà **60** kap.

Kreewijas un **ahrsemes**

wihnus,

rumu, konjaku, araku, bischofu, punschu, smalkus spirtus un **brandwihnu, pudelès** un no **stopa,**

smalkus snabjus

no **P. H. Schwabe, Rigâ,** un **Bekmanna, Sw. Peterburgâ,** tamlihdſ ari wisas

kolonialprezes

peedahwà par wisai **lehtàm zenàm**

A. Loginows,
Jelgawâ, Katoku eelâ № 2.

Koschi dselscha

kapa krusti

daschadâ leelumâ, ar isspeesteem burkeem, jaw no 2 rubkeem sahkot, peepasigi **krusta pamata akmeni,** daschadi **trelini, kruzifiksi** un **plahtes** ir weenmehr leelâ iswehlê dabonami. **Krusta pamata akmeni** teek weenumehr **pirkti. O. Köhlers,** Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 35.

Wez-Schagarê

sakopojums labi usturetu akmena diwi stahwu

namu

lihdſ ar dahrsu, ihsti noderigs preeksch kahdas labas weesnizas, kahdam leelruhpneekam, waj ari weikalneekam un amatneekam, **lehti pahrdodams.** Tuwakas sinas Steffenhagena un dehla drukatawà, Jelgawâ.

Uhtrupe

tiks notureta Behrs-Wirzawas sudmalàs 4. Aprilî sch. g. (treschs Leeldeenu).

Daschadas

bischu mahjas,

pahrstahdama salmu speestawa (prese), **medus issweeschamâ maschina** un daschadi **bischkopibas rihki** ir pahrdodami Jelgawâ uf dambja № 126.

Печатать разрѣшается. И. д. Полиціймейстера Баронъ Гротгусъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)